

Pohjanmaa-hanke

Tampere 18.2.2009

Hankejohtaja

LT Antero Lassila

POHJANMAA- HANKE 2005 - 2014

- **Kehitämme uutta vaikuttavaa mielenterveys- ja päihdetyön mallia**
- **Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan maakunnat**
- **3 shp, Sosiaalialan osaamis- ja kehittämiskeskus SonetBotnia + STM**
- **n. 450 000 asukasta, 56 kuntaa (2008), monikulttuurinen väestö**

Pohjanmaa-hanke

- I Tukee kuntien mielenterveys- ja päihdetyön kehittämistä**
- II Edistää ennaltaehkäisyä ja varhaista auttamista päihde- ja mielenterveystyössä**
- III Tarjoaa työvälineitä hoito- ja palveluketjujen sekä kuntoutuksen kehittämiseen**
- IV Edistää työhyvinvointia ja työelämässä pysymistä**
- V Edistää verkostojen syntymistä koulutus- ja tutkimusyhteistyötä sekä välittää päihde- ja mielenterveystyön uusinta tietoa**

Pohjanmaa-hanke

- osallisuutta
- yhteisöllisyyttä
- yhteistyötä ja yhdessä (vertais-)kehittämistä
- vaikuttavia työmenetelmiä ja niiden käyttöönottoa ja kehittämistä
- vaikuttavuutta

Depressio

**Pohjanmaa-hankkeessa kolme
toimintatasoa:**

I Asennetaso (väestö ja toimijat)

**II Osaamisen taso (tiedon ja menetelmien
taso)**

III Palvelujärjestelmän taso

I Asennetaso

Väestökampanja ja sen keskeinen sanoma:

- 1) Masennus koskettaa meistä jokaista**
- 2) Masennuksella on väliä**
- 3) Masennus on hoidettavissa**
- 4) Me kaikki voimme tehdä jotakin**

Kampanjamateriaali

- esite kansalaisille (jakelu kirjastoissa ym.)

**Man kan
tillfriskna från
depression och
man kan bli fri
från rusmedels-
beroende**

ÖSTERBOTTEN-PROJEKTET
2005
2014

**Masennuksesta
voi parantua
ja päihteistä
pääsee eroon.**

POHJANMAA-HANKE
2005
2014

Vihdoinkin aikaa itselle?

DEPRESSIO
MASENNUS
voi kohdata kenet tahansa

Tiedämme että masennus on yksi suurimmista uhkista hyvinvoinnillemme. Se vie elämänilon, lamaannuttaa ja tuottaa ahdistusta. Pahimmillaan se kyseenalaistaa koko elämän mielekkyyden. Mutta onneksi masennusta voidaan hoitaa tehokkaasti! Oma terveyskeskuksesi tai työterveysasemasi auttaa sinua eteenpäin.

POHJALAISET MASENNUSTALKOOT

 www.epshp.fi/masennustalkoot/

Pohjalaiset masennustalkoot -väestökampanja

- Talkoiden väestökampanja alkoi maaliskuun 2004 alussa toteutetulla kyselytutkimuksella, joka lähetettiin 5000:lle satunnaisesti valitulle pohjalaiselle.
- Väestökampanjassa kerrottiin minkälainen kansanterveydellinen haaste masennus on, miten siltä voi välttyä tai oireita lievittää, mutta myös kuinka sen kanssa voi elää.
- Työ masennustalkoo-hengessä jatkuu nyt Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan valloituksen jälkeen myös Keski-Pohjanmaan alueella.

Vaikuttavuutta ?

- **Mielenterveyskyselyn tulosten sekä käytännön kokemusten perusteella väestötiedottaminen on tärkeää ja vaikuttavaa**
- **Tuulari J, ym; Pohjalainen masennus ja hakeutuminen hoitoon. Lääkärilehti 62(8):790-791, 2007**

II Osaaminen

- **Masennuksen varhainen hoito ja tunnistaminen terveyskeskuksessa**
- **Koulutettu yhteensä n 140 terveyskeskuslääkärinä/työterveyslääkärinä ja n 1500 hoitohenkilökuntaan kuuluvaa**
- **Kampman O, ym.: Pohjalaiset masennustalkoot: perusterveydenhuollon lääkäreiden täydennyskoulutus.**

Lääkärilehti 61(44):4616-4617

Osaamista...

- **Mielenterveyden ensi-apu koulutukset**
- **Toimiva Lapsi ja perhe- työmallin käytännöt**
- **Friends - toimintamallien alueellinen jalkauttaminen**
- **Masu-hanke; odottavien ja jo synnyttäneiden äitien masennuksen tehostettu tunnistaminen ja hoitomalli**

III Palvelujärjestelmä

- **Depressiohoitajamallin kehittäminen ja juurruttaminen osaksi perusterveydenhuoltoa**
- **Tällä hetkellä alueella työskentelee 6 kokopäiväistä ja useita osa-aikaisia depressiohoitajia**
- **Hanke vastannut koulutuksesta (mm. IPT) ja työnohjauksesta**

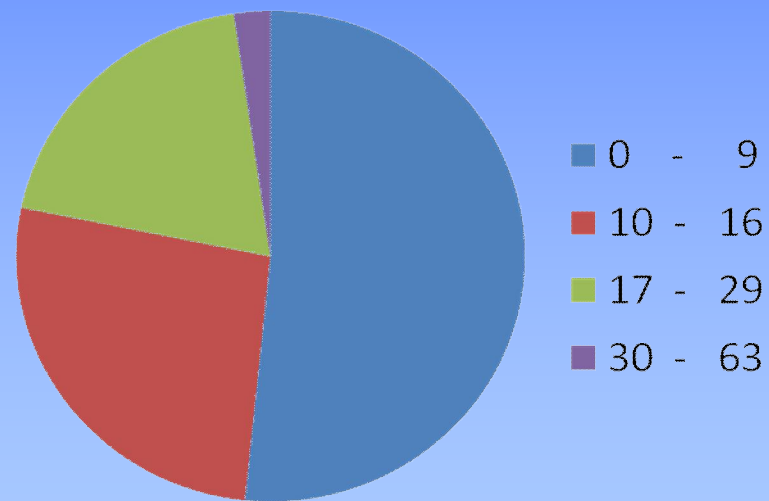
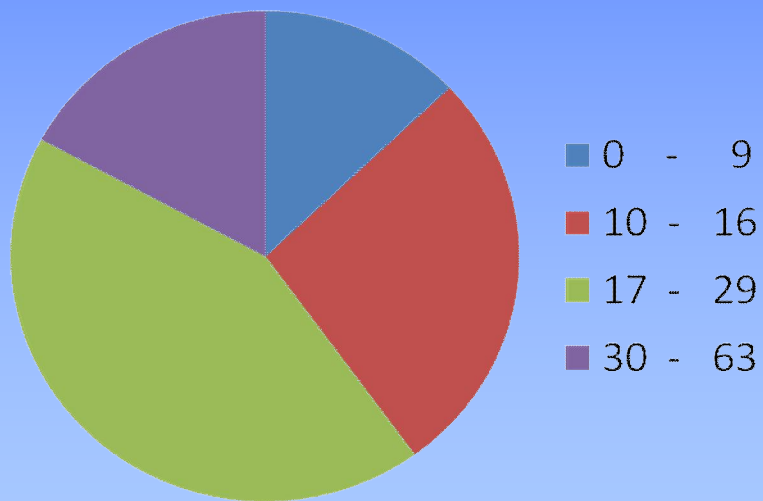
TUTKIMUKSEN AINEISTO JA MENETELMÄ

- **Aineiston keräsivät 10/2005 – 12/2006
Järviseudun, Lapua-Kauhavan, Ilmajoen,
Kauhajoen ja Maalahden depressiohoitajat**
- **Tutkimusaineiston n oli 182**
- **Masennusoireita mitattiin Becks depression
inventoryllä (BDI) ja toimintakykyä Sofas-
asteikolla hoidon alussa ja lopussa sekä
seurantakäynnillä**
- **Hoidon lopussa potilaat arvioivat erillisellä
lomakkeella saamaansa hyötyä yleensä, ja
keskusteluhoidon ja lääkehoidon osalta
erikseen. Myös toiveikkuuden mahdollisesta
lisääntymisestä kysyttiin.**
- **Myös hoitaja täytti arvion toteutuneesta
hoitojaksosta**

HOITO VAIKUTTAA OIREISIIN

HOIDON ALKU

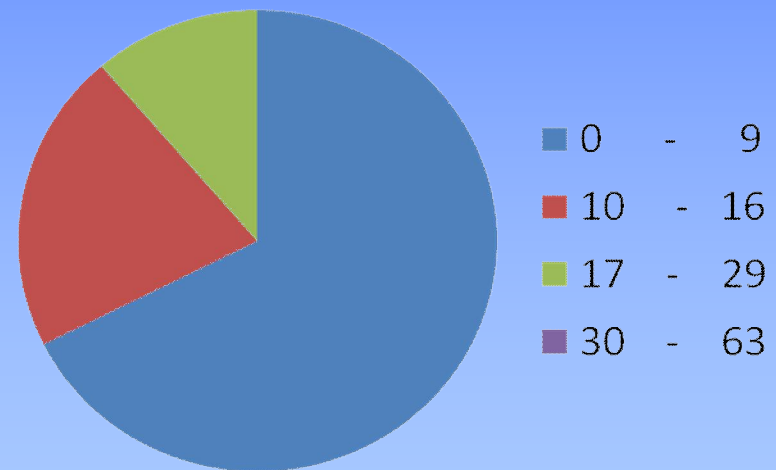
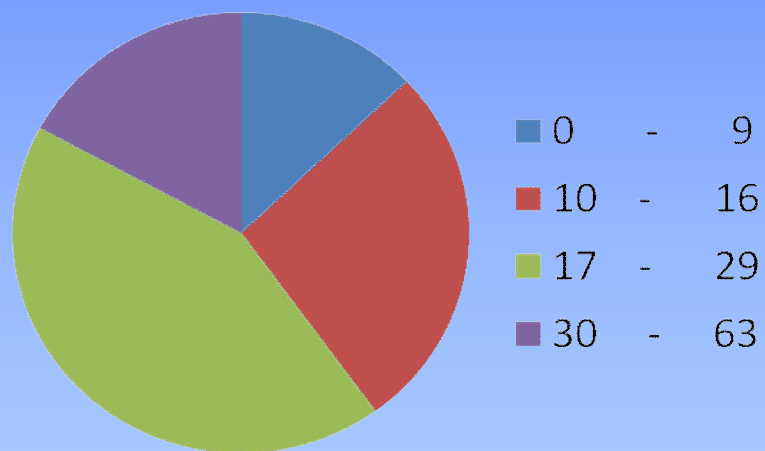
HOIDON LOPPU

SEURANNASSA

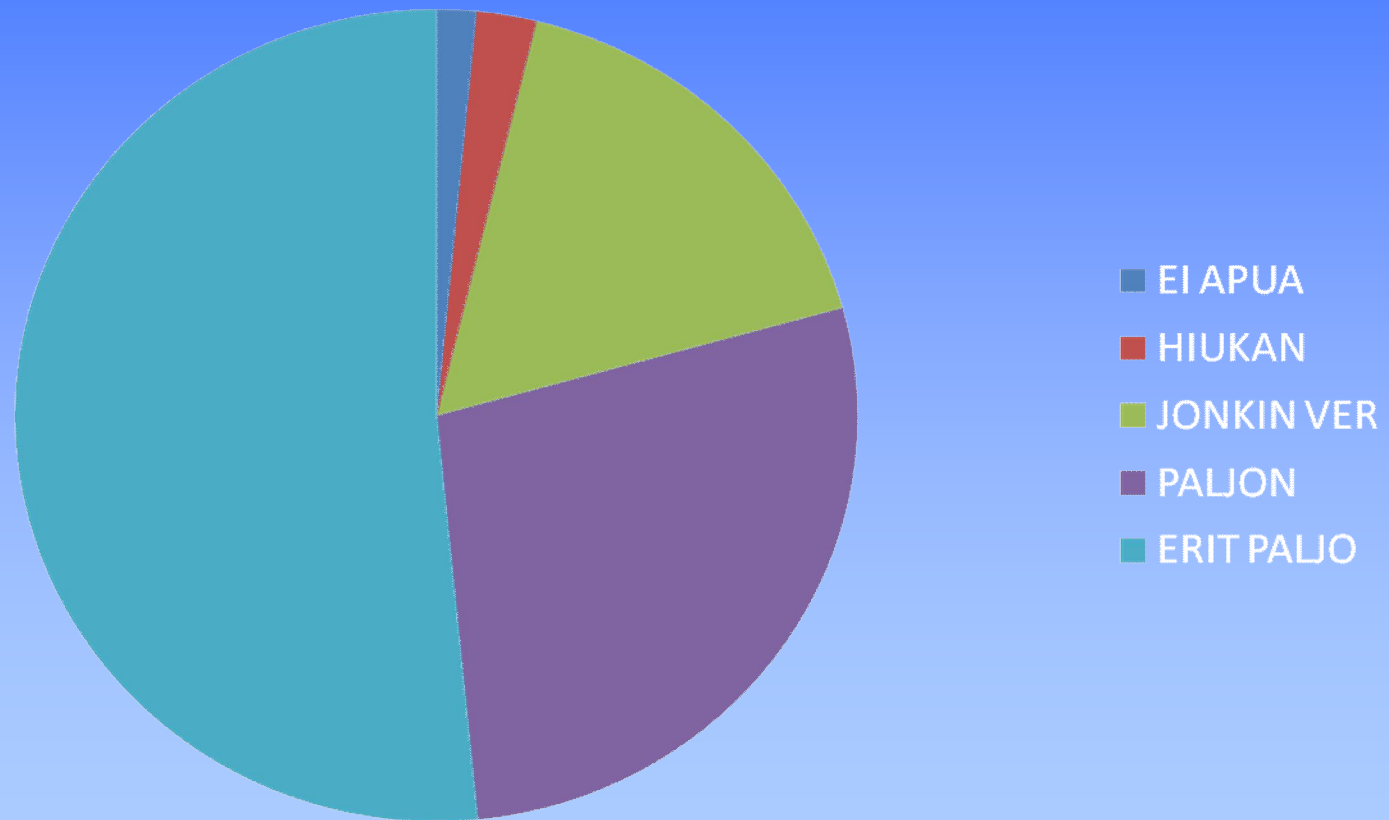
TOIPUMINEN JATKUU

HOIDON ALKU SEURANTA

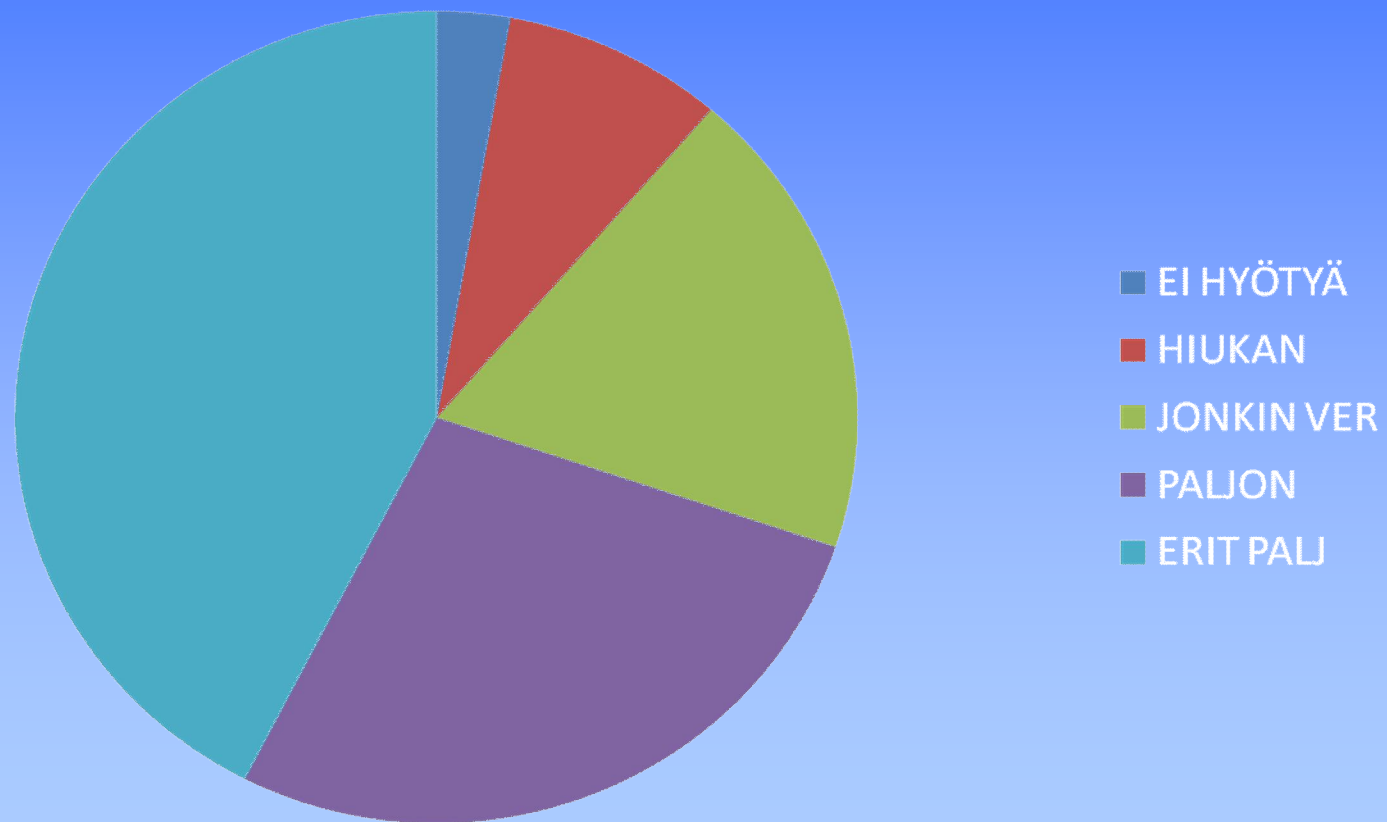

KOETTU AVUN SAANTI

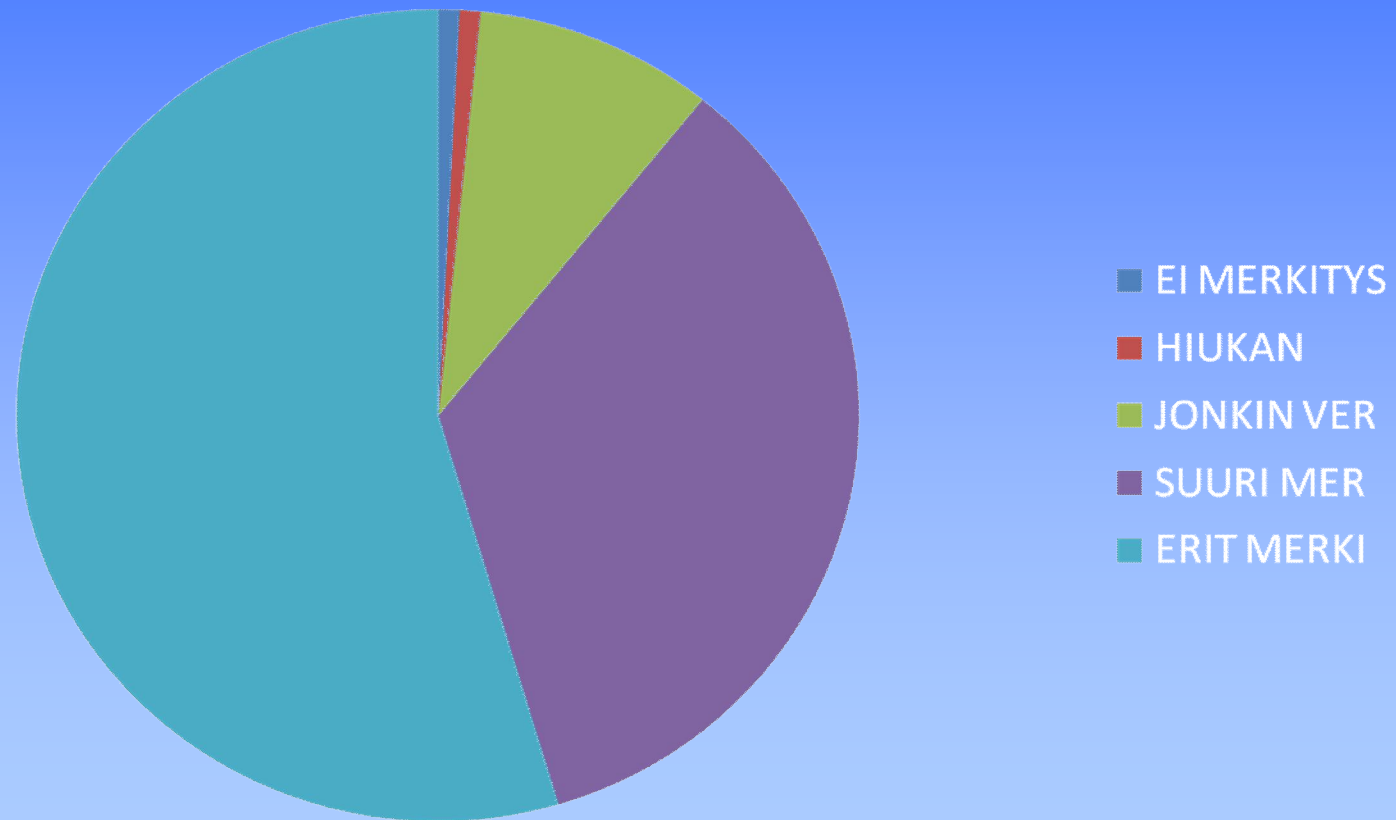
N = 130

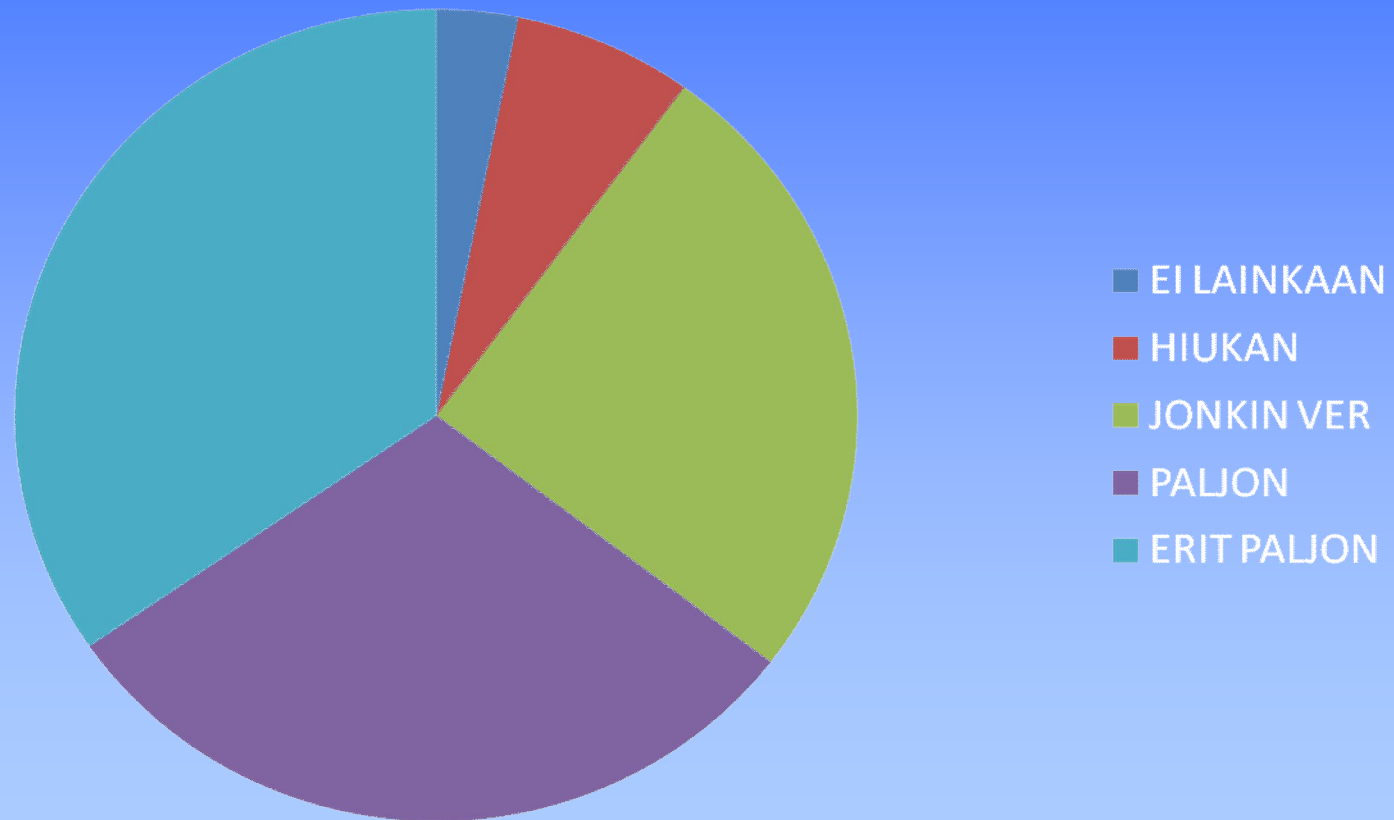
TYYYTYVÄISYYS LÄÄKITYKSEEN N = 106

KESKUSTELUN MERKITYS N = 130

TOIVEIKKUUDEN LISÄÄNTYMINEN N = 130

Ellei depressiohoitajaa olisi ollut käytettävissä

- 64 % olisi mennyt erikoissairaanhoidon**
- 25 % perusterveydenhuollon muille
työntekijöille (tkl, ttl, psykologi, tth)**
- 11 % ei olisi mennyt hoitoon mihinkään**

Nykyisyyttä ja tulevaisuutta

- **Masennustalkoot työmalli siirretty Keski-Pohjanmaalle osana Pohjanmaa-hanketta**
- **Vahvistettu mm. työelämässä ilmenevän masennuksen havaitsemista ja hoitamista**
- **Rakenteilla psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa toteutettavan depression tutkimus- ja hoitomalli (a la vs prof Olli Kampman & kumppanit)**

Pohjanmaa-hanke 2005 - 2014

- **Välittäjä 2009; Väli-Suomen Kaste-ohjelman mukainen mielenterveys- ja päihdetyön hanke**
- **Tervein mielin Pohjois-Suomessa; Pohjois-Suomen Kaste-ohjelman mukainen mielenterveys- ja päihdetyön hanke**

Pohjanmaa-hanke Vaikuttavuutta?

- **Väestökyselyt: peruskartoitus 2005, 5000 lomaketta hankealue ja 5000 Varsinais- Suomi (verrokkialue), toistettu syksyllä 2008**
- **Hankkeen prosessiarviointi 2005-2007 tehtynä, vaikuttavuusarviointi 2005 - 2007 valmistunut nyt vuodenvaihteessa 08/09**
- **Kohdennetut tutkimusosiot; useampi väitöskirjatyö tekeillä hankkeen keskeisistä alueista, muut julkaisut.**

Lisää Pohjanmaa-hankkeesta

- www.pohjanmaahanke.fi
- www.masennustalkoot.fi
- www.mielenterveydenensiapu.fi

- **Työ Jatkuu!**
- **Me Kiitämme!**